

Seg tilstaaer, at dette Spørgsmaal er ikke det, hvorpaa min Opmærksomhed har været henvendt ved Lovens Udfættelse; min Opmærksomhed har ikke været henvendt paa en saadan Mod sætning mellem Præst og Menighed. Men det er sikkert og givet, at Menigheden vil faae en større Indflydelse ved denne Lov, hvilket vil være klart for Enhver, der blot har læst den igjennem; selv om Loven ikke indeholdt Andet end en Ordnen af Menighedens Indflydelse, vilde denne dog derved faae en betydelig større Kraft. Jeg skal saaledes blot berøre et Punkt, hvorpaa man idelig er kommen tilbage, nemlig det om de geistlige Embeders Besættelse. Man siger her, at Menighedsraad behøves ikke, da man jo kan spørge Menigheden. Ja, men hvor er Menigheden, og hvorledes skal man spørge den? Troer man ikke, at Ministeriet ofte er i den største Forlegenhed, fordi det ikke kan finde Menigheden? Skal Sogneforstanderskabet være Repræsentation for Menigheden, eller skal man gaae fra Gaard til Gaard og fra Huus til Huus, naar man vil høre Menighedens Stemme? Der er mange Spørgsmaal, hvorom Administrationen netop gjerne vilde høre Menighedens Røst, men hvor man ikke kan finde den, fordi den ikke endnu er organiseret. Jeg troer derfor, at man med Hensyn til Præstens Stilling kan være meget rolig. Loven har til Hensigt, at skaffe Menigheden en større Indflydelse igjennem Menighedsraadet, og at dette vil faae en stor Betydning for hele vort kirkelige Liv og hele vor religiøse Udvikling, er min fulde og inderlige Overbeviisning. Hvorledes iøvrigt Kirkeforfatningen vil blive, om det læge Element eller det geistlige vil blive det herskende, derym kan man Intet slutte af denne Lov. Man kan ikke engang af det fremlagte Udkast slutte, hvad min Mening er herom. Jeg vil, hvis Loven gaaer igjennem og Menighedsraad dannes, see an, hvorledes de maatte udvikle sig, og hvilke Frugter de maatte bære. Betragt derfor Lovforslaget i og for sig, om ikke Menigheden faaer en større Indflydelse og Betydning, end naar Loven ikke gaaer igjennem. Finder man, at dette er Tilfældet, troer jeg man gjør høilig Uret, om man lader sig stramme fra at stemme for Loven. Loven staaer naturligvis for mig ikke uden Betydning. Den har

en saa stor Betydning for mig, at det ikke kan være andet, end at jeg væsentligt vilde føle mig svækket, dersom den ved et Votum fra Landstingets Side blev forkastet. Jeg vilde føle mig svækket ved en saadan Afstemning. Jeg troer, at naar de Herrer vilde kaste deres Blik ud over Regeringens Virksomhed, forsaavidt den vedrører Kongerigets særlige Anliggender, bør de ikke betragte dette Lovforslag blot i og for sig, men de bør betragte det som et Led af et samlet Hele, og de bør da overveie, om det vilde være rigtig at svække denne Virksomhed, dersom De iøvrigt maatte troe, at den ikke var skadelig. Jeg skal hermed anbefale Lovforslaget til Landstingets saavidt muligt eenstemmige Bestaaelse.

Strøm: Jeg skulde blot bemærke, at det Meste af det, som den ærede Minister udtalte imod mig og imod den Side af Salen, hvor til jeg hører, var af den Art, at han ogsaa her lagde os Yttringer i Munden, som vi ikke have brugt, og polemiserede imod dem, hvorved han kom til at staae med Palmer i Hænderne. Jeg har ikke hørt, at der er blevet sagt, at Menighederne skulde fyldestgjøre Idealet, førend vi kunde tænke paa at oprette Menighedsraad; ialtsald tør jeg sige, at jeg ikke har brugt dette Udtryk, da jeg vel skulde tage mig ivare for at sige Noget, som efter min Mening er Nonsens. Ligeledes veed jeg heller ikke, at der fra den Side, hvortil jeg hører, er fremkommet nogen Yttring om, at man jo kan spørge Menigheden med Hensyn til geistlige Embeders Besættelse, selv om den ikke har nogen Repræsentation.

Ministeren for Kirke og Underviisningsvæsenet: Jeg troer, at det maa være mig tilladt at tale uden at tale imod den ærede Rigsdagsmand; jeg hilder mig ind, at man har Lov til at gjøre Bemærkninger, uden netop at gjøre dem med Hensyn til den ærede Rigsdagsmand. Jeg troer ikke, at den ærede Rigsdagsmand er i den Grad Repræsentant for Lovens Modstandere, at man ikke skulde kunne fremsætte Bemærkninger til Forsvar for Loven uden netop at imødegaae ham. Det er iøvrigt min Opfattelse af den ærede Rigsdagsmands Yttringer, at man skulde vente med at